

L I E T U V I S

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
"LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo.

JORNAL LITHUANO

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“

Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevicius

7-ii METAI.

SÃO PAULO, 1935 m. Gegužės - Maio mėn. 4 d.

Vilnius
Lithuania

2523855

NR. 18 (330)

I Viso Pasaulio Lietuvius.

Lietuvių tauta senovėje turėjo galingą valstybę ir sukūrė žmonijai ne mažą kultūros vertybių. Tik patekusi į svetimųjų vergiją lietuvių tauta smarčiai buvo sunykusi ir apmirusi. Bet kilniųjų sūnų žadinama lietuvių tauta vėl ėmė augti ir stiprėti.

Pasaulinio karo audra, kuri Lietuvius žemesė ypatingai siautė, lietuvių tautos neišnaikino. Kilnieji tautos vaikai pakėlė daug vargo ir rūpesčio, aukoko savo turtus, gudė galvas Tėvynei Lietuvai išvaduoti. Ir didesnioji Lietuvos dalis, nors ir be brangių mūsų sostinės Vilniaus, nors ir be mūsų Rytų ir Pietų Lietuvos, virto nepriklausoma tauta.

Kaip pavasarį dangaus saulė sušėvė, viskas tava žaliuoti ir augti, taip ir nepriklausomybės saulė Lietuvius dalį apšvietė ėmė naujas gyvenimas kurtis.

Nors ir nepatyrusiomis rankomis imta dirbti savo valstybės darbas, nors Pasaulinis Karas, sugriovė ir sudegino deimius tūkstančių Lietuvos ūkininkų pirklių ir miestiečių namų, smarkiai išardė žmonių dorovinius pagrindus, sudarė labai didelių sunkumų statant naują mūsų tautos rūmų — Nepriklausomos Lietuvos valstybės rūmų, bet lietuvių tauta parodė savo sugebėjimą ir sunkio mis aplinkybėmis ne menkiau už kitus tvarkyti ir dirbti kūrybos darbą. Lietuvių tauta dar šiandien neturi išbaigtų savo rūmų sienų. Bet Nepriklausomos Lietuvos lietuviams rūpi ne tik Lietuvos žemė, bet visi lietuvių tautos vaikai: ar jie gyventų Lietuvoj ar svetimoje žemėje. Jau atėjo laikas viso pasaulio lietuviams susiti pasitarti, kaip geriau galėtume įvykdyti mūsų tautai istorijos skirtus uždavinius.

Nepriklausomos Lietuvos visuomenė, susibūrusi į Draugiją Užsienio Lietuvos Rėmti, Lietuvos Vyriausybei pritariant, 1935 m. rugpjūčio 11—17 d. iaukia pirmąjį Viso Pasaulio Lietuvių Kongresą.

Kongresą maloniai sutiko globoti Jo Ekselencija Respublikos Prezidentas Antanas Smetona. Kongreso metu bus skaitomi referatai šiais klausimais:

1. Lietuvių tautos paskirtis.
 2. Ekonominis užsienio lietuvių bendradarbiavimas su Lietuva.
 3. Lietuvių Tautos menas.
 4. Užsienio lietuvių ir Lietuvos aspiracijos
 5. Emigracija į Lietuvos ir žemės ūkio kolonizacijos klausimas.
 6. Užsienio lietuvių švietimo reikalai.
 7. Užsienio lietuvių jaunomenės ir lietuvių tautos siekimai.
 8. Pasaulio lietuvių sąjunga.
 9. Dvasiniai ir medžiaginiai lietuvių ryšiai su Lietuva.
 10. Pranešimai iš vietų.
- Kongreso metu bus Užsienio ir Lie-

tuvos lietuvių sporto olimpiada, meno ir spaudos parodos. Kongreso dalyviams bus duota progos aplankyti žymiausias Lietuvos vietas.

Draugija Užsienio Lietuvos Rėmti širdingai kviečia užsienio lietuvius kuo gausingiausiai ėmame Kongrese dalyvauti.

Smulkūs nurodymai, kas renka atsotus Kongresan ir smulki Kongreso programa bus paskelbta skyriumi.

Draugijos Užsienio Lietuvos Rėmti Centro Valdyba:

Pirmininkas (pas.) R. Skipitis; Vicepirmininkai: (pas.) A. Merkys ir M. Biržiška; Išdininkas (pas.) J. Vanagas — Simonaitis.

Nariai: (pas.) V. Daudzvardas ir K. Sleževičius. Sekretorius (pas.) J. Kalnėnas.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS BOM RETIRE.

Sekmadienį, gegužės 5 dieną, 2 val. p. p., L. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92 įvyks Motinos dienos paminėjimas. St. Vancevicius skaitys įdomią, tai dienai pritaiktą paskaitą. Vietos skautai bei mokyklos mokiniai padėklausos keletą šiai dienai pritaiktų eilėraščių. Taip pat dainuos ir „Vilties“ choras.

Tuojuo paminėjimo įvyks „Vilties“ S-gos Bom Retiro skyriaus narių susirinkimas. Kviečiami visi šio rajuo no lietuviai kuoskaitlingiausiai dalyvauti.

Prūsų Lietuvos hitlerininkai traukia lietuviškas dainas.

Prūsų Lietuvos spauna pradėjo plačią propagandą, kad vokiškam jaunimui būtina reikla atgaivinti šio krašto senovines žmonių dainas. Vokiečiai įgirdami tų dainų gražumą, neslepia, kad jos yra lietuviškos, bet jas savinais, nors patys yra nelietuviai (arba nu tautėję lietuviai). Peršama ir kolonosė žygiuojantiems hitlerininkams dainuoti (tik, žinoma, vokiškai) «Oi, kad išauštų aušružė»; «Oi, dyvai, didi dyvai buvo» «Anoj pusej ežero» ir kitas. Ar ne juokingi tie hitlerininkai, kurie kasdien vi sa, kas lietuviška, paauzgonis pila ir bauriausiais šodžiais išveda, o patys gatėmis traukia dainuodami «Oi, kad išauštų aušružė...»

Š. m. gegužės 4 d., šeštadienį, Dr. Jono Basanavičiaus vardu rūmų salėje r. Camacan, 117.

V. Anastasio

Geriausią São Paulo dainos ir dramos profesorių L. Ivanovo ir O. Urbani mokiny.

P. TELESFORAS MAZEIKA.

stato pirmą KONCERTA

Programoje bus išpildyta Čaikovskio, Rubinsteinio, Gunov, Meyerbeer Verdi ir kitų, klasiniai dalykai ir keletas žymesnių lietuvių kompozitorių liaudies dainų. Po meninės dalies šokiai.

Koncerto pradžia 8 val. vakaro.

Įėjimas tik su pakvietimais, kuriuos prašoma pasirūpinti iš anksto.

RENGĖJAS.

Vokietijos hitlerininkai po bylos pasiuto.

Paskelbus kariuomenės teismo sprendimą klapėdiškiamis išdavikams, Vokietijos hitlerininkai, norėdami pasau liui padaryti įspūdžius, stačiai pasiuto Užsieniuose gyvenantiems vokiečiams remti sąjunga ir Vokietijos rytų sąjunga visame krašte organizavo prieš Lietuvą nukreiptus mitingus.

Frankfurto ir Stutgardo demonstracijose dalyvavo net oficialūs valdžios atstovai. Berlyne buvo surengtos keturios demonstracijos. Joms pasibaigus organizacijos pražygiavo pro ministerių kabineto rūmus šaukdamos «Šalin Lietuvą». Čia demonstrantai sustojė ir reikalavo, kad pasirodytų Hitleris. Po ilgesnio šaukimo Hitleris pasirodė ir dėkojo už demonstracijas. Tada mlina pradėjo kaupti «Suduok, fiureri».

Berlyne demonstrantai buvo susirinkę prie mūsų atstovybės ir jai grasinio. Karaliaučiuje ir Tiltėje mėgino užpuoliti mūsų konsulatą. Tiltėje buvo išdauzyti lietuvių langai ir norėta užpuoliti dr. Vydūną. Eitkūnuose buvo sumušti mūsų piliečiai, kurie ten buvo nuvažinę į turgų. Ant Tiltės tilto hitlerininkai pakorė žemaičio iškamą.

O hitlerininkų spauda kad įsilin gavo, tai įsilingavo. Nebesilaiko jokio padarumo. Šmežia, pišta ir grasinia Radio taip pat neatsilieka. Bet mums to hitlerininkų pasiutimo nėra ko pabūgti, nes jis taip baigsis, kaip ir prsidėjo. Tegū sau skalija tie mūsų «kai mynai», jei neturi ką veikti.

Pavojus taikai iš Vokiečių pusės.

Viso pasaulio spauda plačiai rašo apie naują pasaulinio karo pavojų, kuris gali kilti iš vokiečių pusės. Vokiečiai pradėjo laužyti Versalio taikos sutartį ir, nepaisydami kitų valstybių bei Tautų Sąjungos protestų smarkiai ginkluojasi. Nors vokiečiai nei vienai valstybei oficialiai karo nepaskelbė ir atvirai negrasina, tačiau iš vokiečių dartinės politikos matyti, kad jie karui rimtai ruošiasi.

Visų didžiųjų valstybių spauda smerkia vokiečių politiką ir pažymi, kad Europos tautos privalo imtis griežtų priemonių prieš vokiečių pasikesinimus taikai. Dauguma Europos laikraščių ir žymių politikų pažymi, kad pavojus taikai iš vokiečių pusės esąs rimtas ir ragina užkirsti kelią Hitlerio apetitams.

Naujas Brazilijos Seimas.

Balandžio 28 dieną Rio de Janeiro susirinko naujas Brazilijos federalinis seimas, kurio rinkimai įvyko praėjusiais metais. Naujas seimas jau pradėjo posėdžiauti. Buvęs iki šiol laikinasis konstitucinis seimas užleido vietą naujam seimui. Naujojo seimo pirmi ninku išrinktas žinomas Brazilijos poli-

tikas, buvęs Minas Geraes estado prezidentas Antonio Carlos. Taip pat susirinko ir Brazilijos senatas. Senatas jau ėmė keturis posėdžius iš eilės, bet nesusiėmęs reikalingam senatorių skaičiui dar neturėjo kvorumo pirmininku išrinkti.

LIETUVOJE

Primtas 1935 metų valstybės biudžetas.

Ministerių kabinetas priėmė valstybės biudžetą 1935 m. Jis toks: paprastų išlaidų 208.168.059 lt., nepaprastų išlaidų 60.963.781 lt., viso 269.131.840 lt. Pajamų: paprastų 227.144.829 lt., nepaprastų pajamų 41.987.011 lt.; viso 169.131.840 lt.

Šiemet biudžetas didesnis negu pernai.

Jau išstatytos viešai prekių kainos.

Kainų tvarkytojo įsakymu nuo kovo 25 d. visų prekių, kurios eina vartojamoms, turi būti išstatytos kainos. Prieš tai buvo susirinkę Kauno smulkieji prekybininkai ir tarėsi dėl viešo kainų išstatymo. Jie sudarė prekių sąrašą ir nutarė išstatyti vienodas kainas. Reikia pažymėti, kad kaikiurių nekooperatyvinių krautvių languose kainos pasirodė aukštesnės, negu buvo prieš tai.

Kiek išvešime bekonų Anglijon.

Lietuva per šiu metų pirmus keturis mėnesius galės įvežti 54.373 dvigubų centų bekonų. Pernai per tą laikotarpį buvo įvežta 111.896 centų. Toks didelis sumažėjimas suligintus su 1934 metais pareina nuo to, kad pernai buvo įvežta daugiau negu kvota leido, kas įskaitoma į šių metų kvotą. Lietuvos bekonų eksportas šiais metais sudarys 2,95% viso Anglijos bekonų importo.

Grįžo ekonominė delegacija.

Ekonominė delegacija, kuriai vadovavo Ž. Ukio ministeris Aleksa, jau grįžo iš Sov. Rusijos. Sov. Rusija šiemet nupirksianti iš Lietuvos apie 150.000 kiulų. Lietuva padariusi Rusijai įvat

rių užpirkimų už 15—20 mil. litų.

Primtas priešlėktuvinės apsaugos įstatymas.

Ministerių Kabinetas savo paskutiniame posėdy priėmė priešlėktuvinės ir priešdujinės apsaugos įstatymą. Tai ji apsauga netrukus turės būti plačiai organizuojama visame krašte. Įstatymas greit bus paskelbtas.

Studentų protestas.

Sąryšy su vokiečių spaudos kurs tymais ir demonstracijomis, kuriose puo lama ir žeminama lietuvių tauta, kovo 31 d. Vytauto Didž. Universiteto studentai Kaune sušaukė didelį protesto susirinkimą. Buvo susirinkę apie 3.000 studentų. Kalbėjo visų didžiųjų organizacijų atstovai ir po to visa studentija pareiškė vieną pasiryžimą.

Susirinkimas priėmė rezoliuciją, kurioje lietuviškoji studentija smerkia vokiečių šmeižtus prieš Lietuvos kariuomenės teismo teisingą sprendimą, smerkia vokiečių siekimus kėsintis į ne savo žemes ir pareiškia, kad nė per nago broožą nebus leista niekam mindžioti lietuvių teisių Baltijos pajūry. Lietuviškoji studentija kartu kviečia visą Lietuvos visuomenę nepasiduoti vokiečių keliama norimui. Pabaigę mitingą dalyviai nuėjo į Karo Muziejų ir uždėjo ant nežinomojo kareivio kapo vainiką. Iš muziejaus dar norėjo eiti į senamiestį prie senosios Kauno pilies, bet pustaikelį policija demonstrantams pastojė kelia. Antrą dieną studentai susirinkę Universiteto pareiškė savo nepasitenkimą policijos veiksiais.

Dar vienas Lietuvos ir Latvijos susitarimas.

Kovo 29 d. Lietuvos užsienio reikalų ministeris Lozoraitis ir Latvijos įgaliotas ministeris Lietuvai Seja, pasirašė susitarimą, kuriuo nuo š. m. balandžio 1 d. panaikinamas mokeskis už leidimus gyventi Lietuvos piliečiams

Latvijoje ir Latvijos piliečiams Lietuvoje.

Kasturi pirkti vidaus paskolos laktus.

Ministerių kabinetas nutarė, kad nuo balandžio 1 d. vidaus paskolos laktus turi pirkti: 1) valstybinių, civilinių ir karų įstaigų ir įmonių tarnautojai, 2) vietos ir ūkiškų savivaldybės įstaigų tarnautojai, 3) tarnautojai tų įstaigų, kurios gauna pašalpą iš valstybės išdo, 4) tarnautojai tų įstaigų, kurios valstybės išdas dalyvauja savo kapitalais, b) «Lietūki» ir «Pienocentro» tarnautojai.

Paskolos laktų reikia pirkti už 1/2 bruto atlyginimo gaunamo kovo mėnesį.

Paskolos laktus platinti apskrityse bus sudaryti platiniimo komitetai.

Pirmos paskolos laktas Lietuvos banke Kaune buvo nupirktas tuoj po 8 val. ryto. Toliau nupirko laktų Lietūkis už 25.000 lt. savo tarnautojams.

Oro apsigynimo sąjunga.

Kaune aviacijos viršin. puik. Gus taičiui pirmininkaujant, įvyko Aero—Klube didelis visuomenės organizacijų atstovų susirinkimas, kuriame nutarta įsteigti Kauno su skyriais visoje Lietuvoje didelę sąjungą apsigynimui nuo oro užpuolimų. Jau artimiausiomis dienomis bus parengti šios sąjungos įstatai ir bus pradėta veikti.

Su Sov. Rusija susitarta.

Lietuvos delegacija, vadovaujama žemės ūkio ministerio J. Aleksos, kuri buvo nuvyzusi į Sovietų Rusiją tartis dėl prekybinių santykių išplėtimo tarp Lietuvos ir SSSR, jau sugrįžo į Kauną. Kovo 23 d. buvo pasirašytas susitarimas ir, be to, protokolais dėl kaulių. Susitarimas padarytas vienmečiu.

Pagal tą susitarimą Sovietai nupirks šiais metais Lietuvoje daugiau

kaip 120.000 kiulų. Kadaigi susitarimas sudarytas kompensaciniu (abišioms šalims iš SSSR pirkimo įvairių rusiškų prekių — anglies, žiūalo, tabako. Rudenį įvyks derybos ir bus susitarta dėl 1936 m. užpirkimų. Dabar eksportuojamos gyvos lašūnės, o tuo balandžio vidurio bus eksportuojamos ir bekonės. Ryšy su tuo numatoma panaikinti kontingento korteles.

Bus praplės ir Lietuvos prekybos santykiai su Francūzija, Belgija ir Čekoslovakija.

Į Vokietijos ekonomines represijas Lietuvos atžvilgiu yra atkreipusios savo dėmesį kelios valstybės.

Ryšiū su tuo jau artimiausiu laiku galima laukti žyūmas Lietuvos prekybos santykių praplietimo su Francūzija, Belgija ir Čekoslovakija. Gegužės mėn. pradž. į Lietuvą žada atvykti Francūzijos, Belgijos ir Čekoslovakijos ekonomistų delegacijos, kurios vietoj susipažins su Lietuvos eksporto ir importo galimūmais.

Berlynas įsakė Neumanui susitalkinti su Sasu.

Suimtieji neumaninkai ir rassininkai visą laiką tvirtino, kad jie vienai kitais nieko bendro neturi, nes jų programa yra skirtinga. Net vienas ardo kitas gindamas Neumaną pasako, kad šias abi partijas sujungė tik kaltinamasis suolas. Bet pasirodė, kad tiek Neumanas, tiek Sasas priklausė nuo Berlyno, nes prieš pasibaigiant bylai paslaptingu keliu atėjo Neumanui įsakymas susitalkinti su Sasu. Ir tikrai šie du politiniai priešai susitalkė. Prieš nu tytuoto sprendimo paskelbiną Sasas teismo salen ėjo laikydamas į rankas dr. Neumana.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuvis nepraxus!

Kaip kovojama su nedarbu.

Viena ekonominė krizės priežastis yra ta, kad pagaminatų prekių negali su pelnu parduoti. Dėlto prekės užsilieka ir pasidaro kaip ir prekių perteklius ir darbas turi sustoti. Be darbo likusiems darbininkams, gelbstint nuo bado ir skurdo, reikia išduoti pašalpas arba surasti darbo. Aišku, kai darbas turi būti toks, kuris nedidintų užsiligusių prekių kiekį. Viešieji darbai bedarbiams gali būti tik tokie, kurie tiesioginiai netekam pelno neduoda; kaip kelių tiesimas, gatvių grindimas, kanalizacijos ir vandentiekio įvedimas, miškų želdinimas, viešojo naudojimo trobesių statymas ir t. t. To kiems darbas reikia daug lėšų, ir juos gali organizuoti tik valdžia ar savivaldybės, valdžios finansuojamos. Lietuva 1933 m. gruodžio m. įstatymu įsteigė viešųjų darbų fondą bedarbiams darbo duoti. Lėšas sudaro darbdavių, rangovų ir valdžios įnašai. Iš to fondo mokamos darbininkams tik algos, o kitas išlaidas turi parūpinti rangovas, arba tas, keno darbas dirbamas.

Estija turi sudariusi planą penkiems metams. Statydama tiltus, taisydama gatves, vosdama melioraciją, kurdama naujus ūkius, taip pat remdama privatiškas įmones ir žemės ūkį Estijos valdžia tikisi surasti darbo visiems.

Prancūzijoje viešieji darbai išplauoti dešimčiai metų ir tam reikalaujama numatoma išleisti 10 milijardų frankų. Ir visa eilė kitų valstybių taip pat viešaisiais darba/mėgina kovoti su nedarbu. Vis dėlto, nors ir plačiai vartomi viešieji darbai, visų bedarbių dar

bu neaprupina, o kitokių specialybių darbininkams viešuosiose darbuose prisiena dirbti juodadarbio darba.

Daugumoj valstybių yra

Draudimas nuo nedarbo.

Privalomas visiems darbininkams nuo nedarbo draudimas yra Anglijoj, Belgijoj ir Vokietijoj. Kitose valstybėse laisvas apsidraudimas. O dar kitose (Danijoj, Šveicarijoj) prof. sąjungų draudimas su valdžios pagalba. Bedarbių draudimo fondai lėšas sudaro įvairiausiai būdais: Anglijoj darbdavių ir darbininkų mokesčiai, Belgijoj ir Šveicarijoj — darbdaviai, darbininkai ir valstybė, kitose valstybėse dar kitaip. Kai kuriose valstybėse nuo nedarbo apdrausti tik pramonės darbininkai, kitose pramonės ir žemės ūkio darbininkai. Prekybos laivynų turinčios valstybės apdraudžia ir jūrininkus. Belgijoj nuo perėitų metų liepos mėn. apdrausti net tokie darbininkai, kurie dirba namie: siuvėjai, kurpiai, stalinai, stiklininkai, kiemsarčiai ir t. t. Didelis įvairumas ir laiko per kiek bedarbis būna ūkiamas. Bendrai, Europoje yra tik keturios ar penkios valstybės, kuriose nėra visuotinio nedarbo draudimo, o kitose šio laikio forma darbininkai šiuo atžvilgiu apdrausti.

Nuo nedarbo apdrausti darbininkai netekę darbo nepatinka į skurdą, bet aprūpinami nors būtiniausiomis gyvenimo reikmenimis. Vis dėlto, kriūniui ilgai užsitęsus, sveriam žmogui ilgai bedarbo būti visais atžvilgiais nėra gera. Beto, pav. Anglijoj, sulg bedarbių fon

do įstatymu, bedarbis šelpiamas vienuis metus, o paskui turi gauti darbo nors keliems mėnesiams, kad vėl turėtų pašalpas teisę. Dabar atsitinka tokių bedarbių, kad ir metams praėjus jokiū būdu nė menkiausio darbo negauna. Kaip su tokiu pasielgti? Anglai labai konservatyvūs žmonės, įstatymų nemėgsta pertaisinėti, ir tokių bedarbių būdu nūmarinti nenori. Tad galvojo.

Darbo stovyklas.

Ten surenka visus bedarbius, ištaisius metus emsius pašalpa, ir duoda dirbti ir gaminti ką nors ar stovyklos reikalams, ar socialės globos draugijoms, ar prieglaudoms. Dirbdami bedarbiai gauna paprastą pašalpą ir dar kas savaitę po du šilingus. Darbo stovyklų turi ir kitos valstybės, 1933 m. Vokietijos darbo stovyklose buvo net 250 tūkstančių žmonių. Į stovyklas laisvu noru stoja vyrų nuo 18 m. iki 25 m. Pirmiau reikėjo stovykloje išbūti visus metus, dabar tik pusę metų. Tad per metus stovyklos perėis 400 tūkstančių žmonių. Tik Vokietijoj jos pavirtė beveik į kariškas stovyklas, nes įvesta kono mankšta — tikri kariški patinai ir vis stovyklautojai suskirstyti į būrius, kuopas ir t. t. Ten yra net specialios mokyklos stovyklų vadams mokinti; Mergaičių stovyklose mokina namų ruošos, žemės ūkio darbu, slaugymo, vaikų priežiūros ir t. t.

Daugelyje šalių darbo stovyklos steigti davė aktingą pirmąjį žingsnį amžiams jaunimo likimu susirūpinimas. Šešiu naujimas, mokyklų būges, gaudavo darba dirbtuvėse, kur išmokdavo darbu ir amatų ir pasidarydavo naudinti piliečiai. Dabar tokie jaunuoliai darbo niekur negaudam, labai ištvirkę

ta, pasidaro sunkenybe ir net ryškė visuomenel. Tad pradėta steigti jiems darbo stovyklos. Jose jie maitinami, aprėdomi, ir prityrusių žmonių priekūroje mokinami darbo ir amatų. Stovyklose jaunimas turi pats pasidaryti viską, kas stovyklos gyvenime reikalinga. Jie gauna nors ir mažą atlyginimą. Tokių stovyklų yra beveik visose Europos valstybėse. Daugiausia jų yra Amerikos Jungt. Valstybėse, jų yra 1440. Kiekvienoj stovykloje po 200 jau nuolių. Ten Amerikoje jie vykdo Roosvelto miškų auginimo planą: vėla ir so dina medžius, kerta ir sėja krūmus, kad gaisrų nekiltų ir t. t.

Tarp įvairių priemonių nedarbu mažinti didelės reikšmės gali turėti

40 valandų darbo savaitė.

Apie tai rimtai galvoja ne viena Europos valstybė. Prancūzijoje apskaičiuota, kad įvedus 40 val. darbo savaitę, tai trečdaliui bedarbių gautų darbo. Tik tam sumanymui priešinasi darbdaviai. Mat je palikti dabar mok mas savaitines algas, tai reikėtų 20 proc. algos pakėlimo. O algas didinti krizio laikais, darbdavių nuome, negalima. Artimiausia prie 40 val. įvedimo stovi Am. Jungt. Valst. Ten tikrai donkepiai dirba 48 val. sav., o šiaip pusė pramonės įmonių dirba 44 val., o kita pusė jau tik 40 val. savaitėje.

Visos šios priemonės gali sumažinti nedarbą ir palengvinti bedarbių būklę, bet nedarbo klausimo galutiniai neišsprendžia. Nedarbo priežasčių šaknys daug giliau vistomėnės santvarka ir je joms pašalinti reikia kitokių priemonių.

A. B.—tia.

Kolonijos reikalu.

Pastaruoju laiku Lietuvoje pradėta rimtai rūpintis išelių reikalais. Dabar jau visa Lietuva suprato, kad negalima palikti likimo valiai lietuvių tautos trečdali, kuris gyvena išimėtes po visą pasaulį ir pamaži, laikui bėgant žūsta svetimtaučiu jūroje.

1932 metais susikūrusi Lietuvoje Draugija Užsienio Lietuviams Remti pasiėmė iniciatyvos užsienio lietuviams medžiagiškai ir morališkai remti ir palaikyti su jais tamprius ryšius. Tarp kitų darbų Draugijai rūpi ir išelių kolonizacijos klausimas. Visiems aišku kad lietuviškos ūkio kolonijos sustiprins mūsų išeliją ne vien ekonomiškai, bet ir tautiškai — padės ją išsaugoti nuo išautėjimo. Dja Uže. Liet. Remti kolonizacijai šelpti yra numaćiusi gana stambias pinigų sumas, pav: praeitis metais kolonizacijos fonde buvo 20,000 litų. Dabar numatoma dar daugiau.

Pasaulyje Lietuvių Išelių Kongresas, kuris įvyks Lietuvoje šiu metų rugpiūčio mėn. bus svarstoma, kur pirmausia reikalinga tokia kolonija kurti. Kolonizacijai tuo tarpu numatoma tokios vietos: Argentina, Angola (Afrikoje) ir Brazilija.

Mums Brazilijos lietuviams svarbu kad pirmoji lietuvių žemės ūkio kolonija susikurtų Brazilijoje, delto mes visi kuriems bent kiek savos ūkio kolonijos reikalas rūpi, turime reikalauti, kad mus pirmuosius Lietuva paremtų. Mums reikalinga savo pagėdavimus šiame kongrese iškelti. Laiko yra nedaug, bet niekas šiuo klausimu nesirūpina, delto, norėdamas šį dalyką kongrese tinkamai nušvesti ir mūsų išelių reikalus paremti, imuosi iniciatyvos. Prieš kongresą noriu surinkti žinias apie norinčius ir galinčius kolonizuotis Brazilijoje. Visus, kuriems šis reikalas rūpi, prašau atsiliepti į šiuos klausimus:

1. Vardas, pavardė, adresas.
2. Kur dirba: ūkyje ar kitur?
3. Kokį turta turi?
4. Ar tuojau nori kolonizuotis?
5. Ar turi savo žemės?
6. Kiek šeima turi narių?

Visas šias žinias prašau skubiai siųsti man šiuo adresu: Ed. Pažėra S. Paulo, Caixa postal, 1764.

Į visus klausimus pasistengsiu atsakyti per laikraštį arba laišku.

Mokytojas Ed. Pažėra.

NAUJA VALDYBA.

Balandžio mėn. 23 d. naujuose Dr. Vinco Kudirkos m-los rūmuose, Dariaus Girėno vardo salėje įvyko Mokos «Lithuanijos» skyriaus visuotinis susirinkimas, kuriame dalyvavo virš 30 narių ir keletas svečių. Susirinkimui pirminin-

kavo K. Bacevičius, sekretoriavo A. Kinas.

Šiame susirinkime buvo svarstyta keletas svarbių klausimų, bet išrinkta nauja Valdyba ir Revizijos Komisija, sudaryta iš šių asmenų:

1. Juozas Adžgauskas — pirminin.
2. Povilas Korsakas — vice-pirm.
3. Aleksas Nanartonis — išdinin.
4. Artūras Kinas — sekretorius.
5. Adomas Kujavas — ūkvedis.
- V. Hazenbeinas — Sporto vedėjas

Išdininko padėjėju — Jonas Zmitravičius. Kandidatais liko: Julius Karsakas Petras Milėjus.

Revizija:

1. Bronius Šukevičius — pirminin.
 2. Kazys Bacevičius — sekretorius
 3. Jonas Balčūnas — narys.
- Liukime naujai valdybai pažangaus ir pasekmingo darbo.

B.

FUTBOLAS BOM RETIRE.

Ilgai nežaidžiusi Bom Retiro «Lit-

huanijos» skyriaus futbolo komanda praėitą sekmadienį, balandžio 28 d. turėjo stiprias rungtynes su «Bochincho» F. C. II-šios komandos baigė rungtynes lygiomis 0 : 0. Pirmoji lithuaniečių komanda pralaimėjo 4 : 1. Nežiūrint pralaimėjimo stipriam priešui lithuaniečiai futbolistai šį pirmąjį šiais metais kartą gana gražiai užsirekomendavo.

E.

VIEŠBUTIS IR VALGYKLA «ECONOMICO».

Priimami pensijonistai ir padieiniai. Švietūs ir patogūs kambariai, geras valgis, pigios kainos. Rua Duque de Caxias, 50.

Villa Zelina

Pigiausį žemės sklypai išsimokėjimui, nuo 30\$000 i mėnesi be inašu ir nuosimčiu, nuo 10\$000 kvadratinis metras.

Greitu laiku bus pastatyta didžiulė ir graži lietuviu kataliku bažnyčia, kurios pamatai jau pašventinti, dalyvaujant daugybei tikinčiųjų, kaip kad aprašė visi São Paulo miesto laikraščiai.

Omnibusai iš Mercado Velho iki vietos 400 reisų. Bondés 32 Villa Prudente iš Praça da Sè.

INFORMACIJOS: Praça Antonio Prado, 3 sobrado nuo 2 iki 5 val. vietoje, Avenida Zelina, 33 pas KARLO KORKIŠKO.

Atstovu Rinkimo Tvarka i Pirmąjį Pasaulio Lietuviu Kongresą, kuris įvyks Lietuvos laikinaj sostinėj Kaune šiu metu rugpiūčio 11, 12, 13, 14, 15, 16 ir 17 dienas.

1. Lietuvių organizacijos turinčios iki 1000 narių renka vieną atstovą, o daugiau vieną atstovą nuo kiekvieno tūksto tautiečių narių.

2. Atstovus renka draugijų visuose susirinkimai, o jei kai kur tokių susirinkimų nebūty galima padaryti, tai atstovus siunčia tų draugijų valdybos.

3. Tose vietose, kur nėra lietuvių organizacijų, kongresui atstovus gali rinkti vietos lietuvių kolonijų susirinkimai. Ir čia iki tūkstanties lietuvių renka vieną atstovą.

4. Kiekvienas atstovas gali turėti tik vieną mandatą be teisės jį kaim nors perduoti.

5. Atstovams įgaliojimus išduoda savo parašais organizacijų valdybos.

6. Jei renkami atstovai ne nuo organizacijų, tai įgaliojimus išduoda susirinkimo prezidiumas ir prie įgaliojimo pridėdami susirinkimo protokolų nuorašai, su bent penkiems to susirinkimo dalyvių parašais.

7. Tose vietose, kur yra Lietuvos Konsulatas reikia, kad mandatai būty konsulatuso įregistruoti, o tenai kur jų nėra, galima apsieiti ir be tų įregistruotųjų.

8. Apie išrinktuosius atstovus, nuo jų reikia pranešti DULR Valdybai šiuo

adresu. Kaunas, Nepriklausomybės aikštė 3 Nr.

9. Pranešime apie išrinktąjį atstovą, turi būti suteiktos šios žinios: Pavardė, vardas, profesija, mokslas, kur ir kada gimė, kuriais metais iš Lietuvos išvažiavo, ir kuriose valstybėse gyvena, kaip ilgai mano užtrukti Lietuvoje ir kurias vietas norėty aplankyti, vienas ar su šeima atvažiuoja, kiek asmenų ir kiek svečių kartu su juo važiuos.

Pageidaujama, kad kiekvienas atstovas raštu atsivežty apie savo atstovaujama draugiją itokių trumpų žinių: draugijos įsikūrimo metai ir jos kūrėjų pavardes, kiek draugija turėjo ir turi narių, dabartinės valdybos sudėtis, kokiu leidinių draugija yra išleidusi ir jei galima tų leidinių po vieną egzempliorių pasiūti su savim tikslu juos paaukoti būšimam DULR muziejui ir žymesnių draugijos įvykių foto nuotraukas. O tie atstovai, kurie ne draugijai atstovaus, bet ko'oniškai, tai pageidaujama, kad jie tokių žinių atsivežty iš lietuvių kolonijų gyvenimo.

Pageidaujama, kad atstovus raštu įreiktų kongresui sumanymų dėl būšimos viso pasaulio lietuvių sąjungos organizavimo ir dėl DULR tolimesnės veiklos ir jos ryšių su lietuvių koloni-

jomis.

Draugijos Užsienio Lietuviams Remti Centro Valdyba:

Pirmininkas (pas.) R. Skipitis; Vicepirmininkai: (pas.) A. Merkys ir M. Biržiška; Išdininkas (pas.) J. Vanagas—Simonaitis.

Nariai: (pas.) V. Daudzvardas ir K. Slezevičius.

Sekretorius (pas.) J. Kalnėnas.

Dar ne galas?

Pirmadienio brazilų spauda vėliksniuoja lietuvių vardą. Iš gyvenimo vėli tris asmenis pasitraukia: Adas Morozas užmuštas, Sadauskis su Mickaičiu — padėti kalėjiman už Morozo nužudymą... Tai jau devyni asmenys per šiu metų keturis mėnesius... Skaudūs tai reiškiniai. Išdėna pasidairius lietuvių gyvenamuose miesto pakraščiuose.

Prieš kelis mėnesius į lietuvius pirėtu rodydavo brazilų spauda kaip į «pavojingus soc. tvarka komunistus», — dabar da blogesnių laikų prisigyvenom. Anadien Villa Anastacijon atvyko keli muštelkos iš Cubatono pasiplovė dabar paskerstas vilabelietis. Visi vede, turi žmonas, vaikus... Net plaukai ant galvos stojasi: kas gi bus, kur einam?!

Jeigu nevalia užmušti kaimyno vištos, šuns ar kito gyvulio, tai kaip gi

gali pasikelti žmogaus ranka užmušti savo broį, užmušti šeimos tėvą, paleisti užmušto darbininko šeimą ubagais!

Visi čia lietuviškai darbininkai, visus lygiai vargas spaudžia, bet kas gi tērta visos nelaimės prieš žmogaus gyvybės atėmimą smurtu.

Ir šį kartą atimta darbininkui gyvybė jo paties draugų — darbininkų, su kuriais Adas Morozas kartu valėnosi, gėrė to kol susikivirėty, susimūšė ir virtuvės peiliu paplovė.

Gana jau mums kraujo, gana jau kaimo padermės atstovų. Atminkime visi, kad užmuštojo žmogaus kraujas šaukiasi į dangų keršto.

Nejau lietuviškai nori užsitraukti didesnių nelaimių, didesnio vargo?

Nejau dar negalas žmogžudystėms?!

BROLI-LIETUVI!

Nežmirėk, kad jau laikas atnaujinti «LIETUVIO» prenumeratą 1935 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir paterėjo.

Iš L. K. Bendruomenės susinkimo.

Prasitą sekmadienį, 28. IV., tuojau po pamaldų, Šv. Antano de Pary para pijos salėje įvyko S. Paulo L. K. Bendruomenės narių susirinkimas, kurį atidarė ir jam pirmininkavo kun. Sugintas. Buvo svarstyta keletas klausimų. Bendruomenės pirm. kun. Sugintas padarė trumpą pranešimą apie kasos stovį, iš kurio paaiškėjo, kad Bendruomenės piniginiai reikalai yra geri. Nuo šių metų pradžios iki šiam laikui į Bendruomenės kasą įpaukė apie 8.000 milreisių. Atskaičius išlaidas, padarytas per tą patį laiką, kasoje lieka apie šešis su puse tūkstančius milreisių. Šiuo metu Bendruomenė turi 1190 narių, kurie užsimokėjo nario mokesnį. Visos metinės pajamos ir yra gautos iš nario mokesnio ir surinktų aukų per pamaldas. Kai kada Klebonai, dėl laiko stokos, šįmet mažai tekę, todėl kai dojanč surinkta nedaug. Savo pranešime Klebonas pažymėjo, kad liet. kat. visuomenė labai remia savo bažnyčios statybą, ką patirdo gausios aukos. Bažnyčios statybos darbai eina labai greitai. Tikimasi, kad ji bus baigta apie rugsėjo mėnesį.

Toliau buvo kalbėta apie parengiamą chorui vaizių vieną kartą per metus. Šį klausimą svarstant, už ir prieš, išsitarė keli asmenys. Klebonas kun. Sugintas pasižadėjo pats savo lėšomis tokias, nors ir kuklias, vaizes padaryti, jei Bendruomenė atsisakytų.

Svarstyta ir Pasaulio Lietuvių Kongreso reikalas. Į Kongresą Bendruomenė taip pat privalėtų bent vieną savo atstovą pasiųsti. Klebonas pažymėjo, kad geriausiai į Kongresą būtų važiuoti jam pačiam. Jis galėtų nuryžuoti iš savo lėšomis. Bendruomenė stundiniam atstovui kelionės išlaidų apmokėti negali, nes labai daug pinigų reikia bažnyčios statybai. Šį reikalą galutinai sutvarkyti pavesta Bendruomenės valdybai, nes tuo tarpu dar nėra tikrų žinių, kas į šį Kongresą važiuos. Klebonas kalbėjo, kad Bendruomenės atstovai būtinai reiktų dalyvauti Kongrese ir pasirūpinti visais reikalais, nes esą DULR tikibiniai reikalais nieko nestrūpina ir iš jos pagalbos laukti ne galima. Jos valdyba sudarę žmonėms „neaiškias nusistatymo“ tikėjimo atžvilgiu. Klebonui renkant aukas Lietuvoje, DULR turėjusi bogales pinigų, ir nors buvo laisvi daug jos prašyta, bažnyčios statybai nieko nedavusi. Dr. Mačiulis kalbėjo, gindamas Užsienių Liet. Romai D-į ir atrėmė jai daromus ne teisingus priekaištus. Jis pažymėjo, kad delius D jos darbus ir nuopelnus lietuvių išsvilgai, padarytus per taip trumpą laiką, DULR labai daug padėjo ir S. Paulo lietuviams. Dėka D-į, Mokoje atsistoję nauja liet. mokykla. Draugija yra nepolitinė organizacija, todėl joje gali dalyvauti visi lietuviai. Nieks nedraudė ir nedraudžia dirbti. D-į jo ir aiškias nusistatymo katalikams.

Pabaigoje Klebonas kun. Sugintas cituoja Bendruomenės susirinkimui ištraukas iš straipsnio „Kultūriška Brazilijos lietuvių veikla“, rašyto Dr. Mačiulo „Pasaulio Lietuvių“ knygoje.

Klebonas pažymi, kad štamotraspsnyje tyčia nutylieta jo veikimas S. Paulo liet. kolonijoje. Lygindamas save su kun. Valaičiu, Klebonas kun. Sugintas, nesilaikydams jokios loikos nei kuni gisko kuklumo dėsnų g. prod. nei susirinkusiems žmonėms, kad Konsulas, norėdamas jį asmen. kai pažinti, apie jį nieko neparašė.

Pabaigoje kalbėti išsitraukė iš anksto paruoštą (kaip mes manome, Dutkaus) rezoluciją, ją susirinkimui paskaitė ir pasiūlė priimti, grąsindams, priešingai atveju išvažiuoti iš S. Paulo į Lietuvą. Pasiūlė rankų pakėlimu jo patiektą rezoluciją priimti. Kelioškos moterų rankos pakilo aukščiau, kun. parėškė: „Rezolucija priimta vienbalsiai“.

Pirmininkaujantis kun. Sugintas tuo reikalu niekam kalbėti neleido. Su kurstyti žmonės pradėjo salėje kelti triukšmą, pasidarė betvarkė ir susirinkimą teko skubiai uždaryti.

Dėl to šis reikalas, nors ir su skaudama širdžia, tenka kelti spaudoje. Nenorime čia ginti Konsulą Dr. Mačiulį. Jis tokio gynybo ir nereikalingas. Iškeliamė tik patį išduotą faktą.

Nieks nemano ginčyti ar neiegti kun. B. Suginto nuopelnų ir darbu mūsų kolonijai. Ateis laikas, kada lietuvių kolonija ir jai išreikš tinkamą pagarbą. Statoma bažnyčia ir bus jam paminklu. Bet prievartos keliu reikauti sau garbės yra nekulni, nekunigiška. Kun. Sugintas turėtų atminti bent tą, kad knveza „Pasaulio Lietuvių“ buvo pradėta ruošti spaudai 1934 m. pradžioje, kada jis buvo išvykęs rinkti bažnyčios statybai aukų. Toks žmonių kerštimas bei provokacija, nei kun. B. Suginto, nei mūsų kolonijai naudos neduos. St. V.

Kronika.

GRAŽIAI PAVYKĖS VAKARAS — BALIUS.

Sporto 8-gos „Lithuania“ Dom Retiro skryžius šių metų balandžio mėn. 27 d. surengė pirmą šiais metais vakarą — balių. Vakare dalyvavo Lietuvos Konsulas D. ras P. Mačiulis, latvių ir suomių konsulai, taip pat nemaža svečių iš Lietuvos, latvių, estų ir brazilų inteligencijos.

Vakaro programą sudarė solo dalykai, duetai, vaidiniai, mono oga ir kita.

Muzikalinę dalį išpildė K. Ambrozevičius, P. Jurgutis, V. Ogzevolas, E. Pažėra ir J. Stankūnas. Vaidybinių d. lį atliko L. Stanevičius, J. Januškis, J. Sakalauskaitė, Z. Makaveckaitė ir Ed Pažėra.

Muzikalinės programos didžiąją dalį sudarė lietuvių ko apozitorių veiklai. Programa buvo labai įvairi, įdomi ir gerai parengta. Tiesiog nesinorėjo tikėti, kad tai buvo savų mūsų kolonijos lietuvių dainininkų, suaukintinku, artistų, menininkų pasirodymas. Muzikalinė dalis publika žaveto žavėjo. Komedija „Užburtais suoleis“, L. Stanevičiaus surežisuota, visai meniškai suvaidinta, davė publiškai skanus juoko.

Prie to visa reikia pridėti gražias dekoracijas, skoninga salės papuošimą ir gerą tvarką. Laikė pritraukę svečiai galėjo prie staliukų užkasti, išgerti ir pakviti, grojant „Lithuanijos“ džiazbandui.

Kiek teko kalbėtis su svečiais, visi šiuo gražiu, kultūrišku vakaru buvo sužavėti, patenkinti, kiek gerdėjų, kitą panašų vakarą lithuaniečiai mano surengti birželio mėnesį.

E.

„LIETUVIO“ REDAKTORIUS S. VAN CEVIČIUS VYKS Į PASAULIO LIETUVIŲ KONGRESĄ.

Kaip jau žinome, šių metų rugpjūčio 11 — 17 dieną Kaune įvyks Pasaulio Lietuvių Kongresas. Į Kongresą su pažūmos atstovai iš visų pasaulio kraštų iš Brazilijos į Kongresą važiuos „Lietuvio“ redaktorius St. Vancovičius, kuris išvažiuos lėpos 1 dieną anglų laivu „Higland Chieftain“. Galimas daiktas, kad iš Brazilijos į Kongresą važiuos ir dar vienas kitas asmuo. Kiek teko patirti, į Kongresą žadą važiuoti ir mokytojas Pažėra.

St. Vancovičius Kongrese atstovaus „Vilties“ S-gą, Spaudos Draugija „Šviesos“ ir kitas organizacijas. Rep.

T. MAŽEIKOS KONCERTAS.

Kaip jau buvo ankščiau skelbta, šį šeštadienį Vila Anastazioj, Dr. J. Basanavičiaus rūmų salėje, raa Campan Nr. 117 įvyksta žinomo mūsų kolonijos dainininko p. T. Mazeikos koncertas. Koncertas žada būti labai gra-

žus ir įdomus. Padarytos gražios naujos dekoracijos, vaizduojančios praęta. Du paskutiniai klaviniai T. Mazeika dainuos su grumu ir specialiais rūbais. Pakvitiųjų į šį koncertą galima gauti ir „Lietuvio“ Redakcijoj bei pas kitus platintojus. Dainos draugas.

Žemės banko akecininku susirinkimas.

Kovo 30 d. Kauno įvyko metinis Žemės Banko akecininkų su-nas. Jame platų pranešimą apie mūsų ekonomingą bati ir Banko veikimą padarė valdytojas p. Radušis. Jis nurodė dabartinę ūkio padėtį, išvežimo su-kumus, vyriausybės duodamą ž. ū. paramą ir kt.

Pereitais metais į varžytynos buvo išstatyti 3.097 ūkiai 77.924 ha žemės plotu. Skolų suma siekė 19,3 mil. litų, iš to skaičiaus 10,31 mil. priv. skolų 4,5 mil. sk. įv. kredito įstaigoms ir 4,57 mil. Žemės Bankui. Daugiausia varžytynių kilo dėl reikalaujimų gražinti priv. skolas. Išleistosios obligacijos padėjo priv. skolas lengviau sutvarkyti.

Pereitais metais išduota 3.100 paskolų 10,03 mil. litų sumai.

Iš viso paskolų išduota 125 mil. litų. 100 mil. doto kaimui kredituoti, 6,1 mil. litų miestų naujakuriams, likusieji 18 mil. piešinėms ir kooperatyvams. Gavo paskolas 21.085 ūkininkai, įkesta žemės 549.000 ha (naždaug 180 lit. 1 ha).

Pernai gryno peino gauta 631.000 lit. Jis paskirstytas įstatuose numatytiems dalykams. Banko apyvarta siekė 158 mil. litų. Vadovybė vėl perriukta sepoj.

Vokiečiai provokuoja lietuvius prieš žydus.

Vokiečiai, nieko nebegalėdami beikšti Lietuvai su savo propaganda, sumanė kenkti iš vidaus. Taurageje ke li hitleruoją vokiečiai paleido gaudus, kad vienas žydus papiovęs velykų maccams krikščionių vaiką. Žmonės tiek susijaudino, kad pradėjo visur leskoti nužudyto vaiko. Nepasisekus jo surasti, pradėjo daužyti žydų langus ir juos užkabinti gatvėse. Bet poelcia prie di-

desnių susirėmimų nepriėjo. Kitą rytą tuoj vokiečių radio ir laikraščiai pranešė, kad Lietuvoje buvo didelis žydų programos. Tokiais žygiams jie nori nustatyti viso pasaulio žydus prieš lietuvius. Kokius prozomus prieš žydus juosia dabartinė Vokietijos vyriausybė ir hitlerininkai, tai jų spauda ir radio nepamato.

Prezidento Getulio Vargas kelionė Argentinon.

Respublikos Prezidento p. Getulio Vargas kelionė Argentinon jau senai ruošiamasi. Prezidentas vykdams Argentinon sustos ir Urugvajaus sostinėje Montevideo. Tiek Urugvajuje, tiek Argentinijoje jį ruošiasi labai iškilmingai sutikti. Prezidento Getulio Vargas kelionė jį metinis vaistybės yra atsakymas į Argentinijos ir Urugvajaus Prezidentų vizitus Brazilijai.

Iš Rio de Janeiro pranešama, kad šiomis dienomis įvyko ministrų kabinetu posėdis Respublikos Prezidentui pirmininkaujant, kuriame buvo svarstoma klausimai, liečiantieji Prezidento kelionę. Respublikos Prezidentas jo parei gose pavaduos Federalinio Seimo pirmininkas Antonio Carlos.

Kaip praėjo pasaulio geguzės pirmoji.

Šimet geguzės pirmoji beveik visame pasauly praėjo labai ramiai. Kiek didesnių incidentų įvyko Austrijoje. Anglijoje įvyko didelė darbininkų demonstracijos, bet be mažiausio triukšmo. Taip pat ir kituose valstybėse. Nepaprastai didelės iškitimės, kariuomenės parādai ir kalbos įvyko Sovietų Rusijoje, ypatingai Maskvoje. Prancūzijoje, Bulgarijoje ir kairkuriose kitose valstybėse viešos demonstracijos esenos gatvėse buvo uždrausta.

Brazilijoje taip pat geguzės pirmoji praėjo ramiai. Jokių incidentų neįvyko. S. Paulo miesto gatvėse ir praveišųjų istaigų buvo sustiprinta policijos apsauga.

Mirė buv. v. kontrolierius V. Matulaitis.

Balandžio 4 d. 8 val. vak. savo būta po sunkios ligos mirė buv. valstybės kontrolierius Vincas Matulaitis.

Petrapiulyje, 25 matus buvo lietuvių žemaičių labdarybės draugijos pirmininku. Buvo vienas žymiausių Rusijoje lietuvių. Nemaža pasidarė ir prie spaudos atgavimo. Lietuvoje buvo Vytauto Didžiojo komiteto narys, Gedimino ordino tarybos pirmininkas, lietuvių tautininkų valdybės kurį laiką narys ir net pirmininkas ir garbės telmo narys. Buvo taikos delegacijoje su SSSR. Per paskutinius savivaldybių rinkimus išrinktas Kauno miesto tarybos nariu. Už nuopelnus apdovanotas Gedimino I ir II laipsnių ordinais.

Vėlonis baigė 74-uosius metus. Buvo gimęs Marijampolės apskrityje, netoli Šunskų, Domeikuoje. Buvo baigęs Marijampolės gimnaziją ir Petrapiulyje matematikos fizikos fakultetą. Baigęs mokslo, tarnavo Petrapiulyje valstybės kontrolėje. Viso net išbuvo net 30 metų, iki pat grįžimo į Nepriklausomą Lietuvą. Lietuvoje iki 1926 m. buvo kredito inspekcijos vyr. inspektoriumi, vėliau žem s banko direktoriumi ir nuo 1928 m. geguzės 7 d. iki 1934 m. birželio 12 d. valstybės kontrolieriumi. Paskutiniu laiku buvo pensijoje.

Vėlonis buvo žinomas ir kaip žymus visuomenės veikėjas. Būdamas

„LIETUVIS“ — GYVENIMO VEIDRODIS

Skautu izodis Vila Anastazijoje.

(pabaiga)

Būrelio vadas mok. L. Gaigalas duoda švilpuku signalą. Skautai subėga ir greitai išsiriktoja. Pirmoj eilėj sustoja visi, kurie dođa žodį, antroj — svečiat skautai. Po komandos «ramiai», įeina vadas, pasveikina išsirikta visus skautus, kurie griausmingai, sutartinai atsako. Toliau skautų vadas kalba apie šios dienos reikšmę ir apie skautų Patroną — Šv. Jurgį. Ragina visus skautus, sekant šv. Jurgį, pasiryti geriams darbams ir kovai su gyvenimo blogybėmis. Prašo šių reikšmingą žodžio dieną atminti visą savo gyvenimą ir nuolat siekti skautiškų idealų.

Skaitomas aktas, kuriame pažymėtos pavardės tų, kuriems leista duoti žodį.

Įeinama tautiška vėliava. Visi atsistoja. Skautai saliotuoja didžiuoju salutu. Prie vėliavos stovi didelis vaikų prietelis ir mokyklos geradaris p. Simanauškas. Išklimingiausias momentas. Įeina prieš vėliavą skautai ir iškėlė didžiuoju salutu tris pirštus tarią žodžio žodžius: «Brangindamas savo garbę, pasižadū stengtis tarnauti Dievui, Tėvynei ir artimui, vykdyti skautų įstatus.»

Toliau žodį duoda skautė, vilkiu kai ir paukūtytė. Skautų žodį davė mokytojas L. Gaigalas, Vytautas Kavolis, Bronius Skadas, Antanas Lezickas, Emilija Butėnaitė, Onutė Andriūškevičiūtė, Anelė Ivanauskaitė ir Agota Ratkevičiūtė.

Paukūtyčių — vilkiukų žodį davė Jolytė Leitytė, Jadžė Mazilauškaitė, Onutė Lazickaitė, Elenutė Jonaitytė, Alkūkas Krupelis, Bronius Mazilauškas, Jonas Mikolaitis, Leonardas Dziuzelis, Albinas Gumiliauskas ir Vytas Janušionis.

Balgus žodį p. Konsulas su Poncia užrašė davusiems žodį kaklaraiškėsius ir užmožga muzgelį. Tas muzgelis turi priminti skautui gerą darbėlį, kurį jis kasdien privalo padaryti. Nepadareš

gero darbo skautas neturi teisės vakaro to muzgelio atsiriti.

Skaitomi skautų štabo įsakymai, kuriais pakeičiama į skiltininko laipsnį skautė Stasė Iskanaitė, į paskiltininko — Ona Pūkėnaitė, Vladas Godiliauskas Stepas Urbietis, Onutė Andriūškevičiūtė ir Bronius Skadas; patvirtinti pareigose visi seniau išrinkti skautų vyresnieji; leidžiama dovėti vieną žvaigždutę 16-kal Vysk. Mot. Valandėnaus būrelio skautų, kurie gerai išstarnavo skautų brolijoje vienus metus.

Pabaigus skaityti įsakymus p. Konsulas apdovanoja įsakymuose pažymėtus skautus žvaigždutėmis.

Skautų vadas mok. E. Pažėra sveikina davusius žodį broliukus sesutes skautas ir ragina juos išverti skautų organizacijai oje visą gyvenimą.

Ponas Konsulas sveikina davusius žodį, pokeltus į laipsnį ir apdovanotus žvaigždutėmis skautus, linkėdamas gerais darbais, gražiu elgesiu užsitarnauti visuomenės meilę ir pagarbą. Trum pais žodžiais nupasakoja skautų atsiradimo istoriją ir trumpetį skautų įkurėjo Baden Povelio biografiją. Tuo iškilminkoji dalis ir baigiama.

Linksmoji dalis. Po trumpos pertraukos atsidaro scena ir publika tu ri prokas pasigėrėti laba. gražiai suvaldintu vieno veiksmo vaizdeliu «Paparčio ziedas». Bom Retro skautės parodo gražų plastikos vaizdelį «Rytas stovykloje». (Šį vaizdelį sukūrė ir smuiku akompanavo skautas mok. E. Pažėra).

Toliau sekė atskirų chorų į jungtinio choro dainos ir deklamacijos. Ypač gražiai skambėjo jungtinio choro dainos «Į kovą» ir «Bronių reiks apsiginkluoti». Deklamacijos ypatingai gražiai buvo parengtos.

Svečiat išsiskyrė sužavėti matydam, kaip mūsų mažieji skautai moka veikti. Visuomenė tikisi iš naujųjų skautu atėity daug gražių darbų su laukti.

Svečias E.

SKELBKITES TIK „LIETUVY“

Motina.

Motina. Koks tai gražus ir saldus žodis! Motina — žmonijos gimdytoja, nuklėtoja jos geradarė. Nėra pasaulio kito žmogaus, kuris galėtų taip mylėti, tiek kitam pasiaukoti, tiek geru trokšti, kaip Motina. Motinos meilė ir pasiaukojimas savo vaikams — neaprašoma, neįkainuojama.

Deja, šiandien žmonės dažniausiai kojomis mindžioja, kas dora, kilnu, šventa. Dažnai žmonės nemato, nesupranta, neįvertina ir didžios Motinos meilės, jos nepaprasto atsidavimo ir pusišventimo savo vaikams, o kartu ir visai žmonijai. Motinos meilė neturi sau lygios pasaulio. Jos meilėje nėra nei laišlio egoizmo, savimeilės. Ji iš visos širdies myli ir trokšta tikrai gero kitiems, užmiršdama save. Ji gyvena, dirba tik kitiems — savo vaikams.

Pasauly labai mažai yra tikrų žmonių, gerų, protingų žmonių. Tikrų, pilnoje to žodžio prasmėje, motinų irgi neperdaug rasime. Pasaulį daug blogų žmonių. Lygiai daug ir blogų motinų. Tokių motinų, kurios nevertos yra net to švento vardo nešioti, ypatingai daug mes sutiksime ir toje, visokiomis negerovėmis pasižymėjusioje mūsų kolonijoje. Čia mes labai dažnai girdime, kad ten ir ten moteris pabėgo nuo vyro, palikdama mažus vaikus, kitur vėl įvyko kita šeimos tragedija, kurios priežastimi buvo moteris — motina. Teslog plaukai išaušiasi ant galvos, pagalvojus, kad «motina» galėjo palikti mažus vaikus ir pabėgti su melužiu. O tokų atsitikimų pas mus pasitaiko ypatingai daug. Tokių mes negalime vadinti motinomis. Moteris, kuri pameta savo vaikus likimo valiai yra neverta, kad ji ir tą vardą nešiotų.

Mums visiems reikia išmokti mylėti ir gerbti tikras motinas. Reikia tinkamai įvertinti ir gerbti Motinos meilę. Gegužės pirmąjį sekmadienį Lietuvoje minima Motinos diena. Mes čia išieivijoj tą dieną irgi paminėsime. Bom Retro, Vila Beloje ir Vila Anastazijoje šį sekmadienį ruošiamasi Motinos diena gražiai paminėti. Paminėjimuose privalo dalyvauti visi: tėvai, mo-

tinios ir vaikai. Ir mes turime pareikšti savo pagarbą, dėkingumą ir meilę savo motinoms, ar jos būmų gyvos ar jau įaltų žemelėjų gulėtų.

K.

Balgys Gaidžiūnas.

Motinai.

Balta, kaip obelis pražydus, Geroji motin, motuli mano. Daug kartų tavo sunūs klydo Ir daug kart tavimi gyvena.

Tu nemigo naktis prarymus, Kabi graudžias Sveikata Marijas, Suklupdamas meldies arimams Ir seserų darželyje lojijoms.

Pirma sutinki, pirma lydi, O motina geroji mano. Žinau, kad tavo meilė neperžydi Ir tavo žvilgsniai tolius gano.

Išaugome visi kaip vienas Ir išiekėm tave palikę. Skautai tu savo pilkas dienas, Kur nerimas, kur džiaugsmas likęs.

Prarymai vakarus tarp vartų Į tuos takus, kur sūnūs ėjo. Tyliais atsidūsėjimais ne kartą Šnekios su lieponais ir vėjais.

O seserys ir broliai mano, Supinkime vainiką gražų. Jų širdys mums tebegyvena, Mums kuria plotus iš mirazų.

SKAITYK IR PLATINK

„LIETUVI“

Knyga apie užsienio lietuvius.

(pabaiga)

Pietų Afrikos gyvenimui ir Lietuvos išieivijoti būkliai pažinti knygoje randame V. K. Račkausko straipsnį «Pietų Afrikos Unija ir Lietuvos išieivijoti» (šia suzinome, kad lietuvių ten esama apie 400, o Lietuvos žydų — apie 65.000 ir apie pastaruosius autorius paduoda kiek daugiau žinių); «Azijos ir Okeanijos lietuvius» aprašo mūsų keliauninkas M. Saldūnas, lieddamas Lietuvos piliečius Palestinoje, Irane (Perzijoje ir Afganistane), Tolumuose Rytuose, Eurazijos lietuvius įvesdina į knygą P. Mankus straipsniu «Lietuviai Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungoj (SSSR)». Kitų kraštų lietuviams pažinti teikia progą sekaite rašytojai: J. Zmuidzinas — «Anglijos lietuvių»; A. Vabalas — «Prancūzijos lietuvių kova tautiškunmi išlaikyti»; J. Paluikis — «Ispanijos lietuvių»; V. Martišius — «Lietuviai Vokietijoje»; M. Jankus — «Surinkimininkai ir lietuviškumas Prūsų Lietuvoje»; Dr. D. Alsoska — «Lenkijos lietuvių»; A. Kasakaitis — «Lietuviai Varšuvoje ir jų kovos dėl Lietuvos reikalų».

Apie Pabaltijos kraštų lietuvius rašo: DR. R. Oeller — «Lietuviai Suomijoje»; R. Abraitis — «Lietuvij Draugija Estijoje»; A. Vronėvskis — «Lietuviai Latvijoje iki Didžiojo Karo» ir S. Sužiedelis — «Latvijos lietuvių po Di-

džiojo Karo». Emigracijos ir kolonizacijos klausimais informuoja K. Kasakaitis, prof. K. Pakštas (apie kolonizacijos galimumus Angoloje), L. Ryselis (apie galimumus Argentinoje), Doc. T. Dantanas (apie Tukumano provinciją), E. Pažėra (apie Braziliją).

Plačiau čia suminėjau visos knygos turinį jau dėl to, kad ji informacinio pobūdžio, kai kurie jos išskeltami klausimai diskusotini; — todėl manau kad ir jos straipsnių antraštės mums daug ką paaiškina.

Prie galo — akademinis skyrius ir informacija.

Knygoje yra 30 labai įdomių atvaizdų: Respublikos Prezidento, D.U.L. R. valdybos, ir kiti — iš mūsų išieivijoj gyvenimo.

Visiems, kas Lietuvoje rūpinasi išieivijos klausimais, kas nenori atsilikti nuo gyvenimo pažioje išieivijoje, «Pasaulio Lietuviai» yra tikrai nepakeičiamas informacinis šaltinis, teikias žinių ir naujų minčių, iškelias ne vieną svarbų dalyką, teikas kelio lietuvių tautos vieningumui. Prie užbaigos minėtini yra Respublikos Prezidento žodžiai knygos įvardoje:

«Didelį darbą dirba toji mūsų Draugija, kuri, sudariusi nemažą talką, dvasinėmis ir materialinėmis priemonėmis eina pagalbon

užsienio lietuviams. Mes jai turime visi padėti».

Daug bus padėta, įsigijant tos draugijos išieivota knygą «Pasaulio Lietuviai» ir tuo sueinant į artimesnę pažintį su draugija ir su jos darbais.

Ar tai ne bepročiu darbas?

«Lietuviai» stovėdamas savo tautiečių reikalų sargyboje, negali praleisti nepastebėjęs šio reikalo. Tiesa, jam už tai dažnai tenka nukęsti, patirti nemalonumų, bet nieko nepadarysi. Taip pav. nebeatmenu kokios šventės progą palietęs Luz stoties rajono «komercinės» įstaigas gavo užuosti iš uokininkų duobės tokio kvapo, kurio turi lenktis net švankesnis galvijais, mat cecilikams buvo užgauta upiausioji žaizda — tarptautinis nikelis.

Daugeliui «Lietuvio» skaitytojų yra tekę vykti pro Vila Prudente į São Caetano, Villą Bellą ar Villą Zelina. Tik išėję iš Vila Prudente per medinį tiltelį tuoj randa telkšančios balos vidury milžinišką iškabą «Quinta da paineira» — terrenas a prestação ao longo praso sem juro — damos tijolos de graça». Tos «veltui» duodamos plytos, matyt, ir suviliojo ne vieną mulkį persikraustyti į tą balą gyventi, ir kaž kodėl niekas nesupranta, kad jie imasi mokėti dvigubą kainą ne tik už tos ba-

los žemę, bet ir už «veltui» duodamas plytas. Kai kurie bepročiai vis tik kraunasi namelius pačiame balos vidury, kad net dabartinis sausu laiku pasė sienų apsemta vandeniu, o paljus ilgiau ar didžiuoju lietu laiku, reikia manyti, apsems ir stogo viršūnę. Be abejo, kad liūdnas likimas laukia visus tos balos gyventojus, nes jų sveikata suirs bekiepuojant dvokiančiu balos vandeniu persisunkusį orą daug greičiau, kaip iš «veltui» gautų plytų statyti nameliai.

«Lietuviai» gyrė ir girs past ngas kiekvieno lietuviu, kuris ieško būdo išsikelti iš miesto landynių į tyrą užmiesčio orą, kuriame ir pats sveikiau pasiunta ir gali sveiką šelmą auginti, bet tam reikalui pakanka aukštų ir sveikų vietų, nors jos būtų ir toličiau nuo bon dės ar autobusų linijos.

Rodos mūsų tautiečiai yra pračję pašėlusiai sunkią gyvenimo mokyklą, bet kaip matyt, vis dar neatskiria ne sąžiningos reklamos nuo tikrovės, ir per tai turi kęsti didelę nuoskaudą. Tautiečiai, atidarykite akis!

Lietuvio vaikas.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENVIU!

PASALY

VOKIETIJOS BARBARIŠKAI NUŽUDY TAS LIETUVIS MEČELIS.

Telegrama iš Kauno praneša, kad Lietuvos Atstovybė Berlyne įteikė Roi cho vyriausybei protesto notą, kurioje reikalauja paaiškinti dėl nužudymo lietuvio Mačelio, kuris gyveno Vokietijoje, Honovera. Mačelis pareitais metais buvo brutališkai nacių sumuštas už tai kad nepasvokino gatvėje kažkokio nacių vado. Nacių policijos sumuštas ir sužeistas gulėjo ligoninėje. Kur ir kaip jis dabar buvo užmuštas, smulkesnių žinių nėra. Pranešama tik, kad Mičelis Honovera gyveno jau 20 metų ir buvo visų gerbiamas ir mylimas žmogus.

Vienas vokietys, matęs šią barbarišką sceną pasakė policininkui: „Policininke, jei turėčiau čia peilį, tai nukirščiau tau galvą už nužudymą žmogaus be jokių motyvų“. Matyti, kad Mačelį nužudė nacių policija.

Telegramoje pažymima, kad Mače lis paliko žmona su penkėtu vaiku. Jo laidotuviams vietos vokiečiai — jo kaimynai ir pažįstami, sudėjo pinigų.

PASIRAŠYTA PRANCŪZIJOS — SOVIETŲ RUSIJOS NEPUOLIMO SU TARTIS.

Paryžiuje pasirašyta tarp Prancūzijos ir Sovietų Rusijos nauja nepuolimo sutartis. Prancūzų ir Sovietų spauda šiam abiejų valstybių susitarimui pridūoda labai daug reikšmės. Netrukus Prancūzijos užsienių reikalų ministris Levalis vyks į Maskvą. Jį lydės Sovietų ambasadorius Paryžiuje Potomkin.

ISPANIJOS MINISTERIŲ KABINETO KRIZIS.

Dėl įvairių Ispanijos politinių komplikacijų ir sunkios padėties. Žada atsistatydinti Ispanijos ministrų kabinetas. Kas sedarys naują Ispanijos vyriausybę, dar nežinoma. Ispanijos politinė ir ekonominė padėtis labai sunki.

PASTANGOS SUTAI INTI LIETUVĄ SU LENKIJA.

Prancūzų dienraštis „L'oeuvre“ rašo, kad per Lenkijos užsienių reikalų ministerio Becko ir Italijos užsienių reikalų sub-sekretoriaus pasimatymą Venecijoje buvo iškeltas Lietuvos—Lenkijos santykių aurogulavimo klausimas. Esą Italija mėginanti daryti tuo reikalų demaršą į Pabaltijo valstybes. Jei Lenkijos—Lietuvos santykiai pavyktų sureguliuoti, tai Italija iš savo pusės apsimtų garantuoti Pabaltijo valstybių nepriklausomybę ir ir įtraukti šias valstybes į Dunojaus paktą.

BOLIVIJOS—PARAGVAJIAUS KARAS.

Paskutiniu laiku tarp abiejų kariaujančių valstybių vėl įvyko smarkių susirėmimų. Iš La Paz pranešama, kad bolivijiečiams pavyko smarkiai sumuoti paragvajiečius ir paimiti daug karo grobio. Iš Paragvajiaus lyglai pranešama, kad iš paskutiniu būdu nugalėtojais išėjo paragvajiečiai. Šis baisus karas ir vieniems ir kitiems atneša didžiausius nuostolius. Tačiau nei viena, nei kita pusė nenori susitelti.

BEDARBĖ ISPANIJOJ.

Ispanijoje siaučia didelis darbo krizis. Bedarbių nepaprastai daug. Ispanijos darbininkų būklė yra bloga. Valdžia dabar stengiasi sudaryti naujus planus kovai su bedarbu. Mano praveisti nemažai viešųjų darbų, prie kurių gaus darbo daug bedarbių.

VIDAUS KARAS KINJOJ.

Kinija yra nuolatinis karų ir sukilimų žalis. Paskutiniu laiku kairiosios Kinijos vietose susiorganizavo kiniečių komunistų ginkluoti būriai, kurie užpuolė ir plėšia miestelius ir kaimus. Kairiosios vietos padėtis pasidarė kritiška. Miestelių gyventojai apleidžia namus ir bėga slėptis nuo piktųjų. Valdžios kariuomenės komunistų gaujas vietomis smarkiai sumušė ir jie traukiasi. Gyventojai šaukiasi pagalbos, kad apsaugotų juos nuo žiaurių piėštikų.

TAIKOS KLAUSIMAS TOLIMUOSE RYTUOSE.

Iš Tokio pranešama, kad tarp Japonijos ir Sovietų Rusijos norima pasirašyti nepuolimo sutartį, kad tuo būdu sustiprinti taiką tolimuose rytuose. Šis reikalas esąs gyvai svarstomas Japonijos politikų. Kada tokia sutartis bus pasirašyta, nepažinoma. Japonijos—Sovietų Rusijos santykiai paskutiniu laiku pradeda gerėti.

VOKIETIJA SMARKIAI GINKLUOJA SI.

Visa Europos spauda plačiai rašo apie didelį Vokietijos ginklavimąsi. Vokietijos stato naujus pavandeninius laivus, naikintuvus bei karo iėktuvus. Aviacijos ministeris generolas Georingas pareiškė, kad vokiečių aviacija esanti viena iš geriausių pasaulio ir ji galėsianti puikiai apsiginti, jei kas nors mėgintų pulti Vokietiją. Kaip žinome, nei viena pasaulio valstybė negrašo Vokietijai ir nemano jos pulti. Vokiečiai patys galanda dantis prieš kitas tautas.

LENKIJOJ KONFISKUOTA HITLERIO KNYGA.

Katovicų Tribunolo įsakymu Lenkijoje uždrausta pardavinėti knygą „Mein Kampf“, parašyta Hitlerio. Lodzijoje ir kitose vietose policija minėtą knygą iš knygynų konfiskavo.

KUBOJE SUIMTI TERORISTAI.

Havanos policija susekė slaptą teroristų bei anarchistų organizaciją. Keletas minėtos organizacijos vadų suimti. Jie padėti į kalėjimą ir bus atiduoti teismui. Kuboje teroristų yra labai daug. Nežiūrint visų priemonių, jų išnaikinti nevyksta.

TARPTAUTINĖ VATOS KONFERENCIJA.

Balandžio 28 dieną Italijoje, Milano mieste, atidaryta tarptautinė vatos konferencija, kuri svarstė vatos auginimo ir prekybos bei pramonės klausimus.

Konferencija priėmė visą eilę nutarimų. Konferencijoje dalyvauja 21 valstybė. Gegužės 2 dieną konferencija persikėlė į Romą.

ANTI — KRIKŠČIONIŠKAS JUDĖJIMAS VOKIETIJOS.

Vokietijos naciai susigalvojo net naują religiją, kuri kovoja prieš krikščionybę. Neseniai Berlyne įvyko didelis nacių susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 20.000 žmonių. Susirinkę naciai nutarė kovoti su visomis tikybomis ir palaikyti savo hitlerišką „religiją“.

— Vokietijos politinė policija vėl pradėjo persekioti dvasininkus. Paskutiniu laiku suimta keli protestantų pastoriai už nusistatymą prieš Hitlerio politiką.

— Iš Antenų pranešama, kad rinkimai į Grakijos parlamentą bus atidėti iki šių metų birželio mėnesio 2 dienos. Po revoliucijos Grakijoje padėtis vėl pradeda įeiti į normalias vėlas.

— Birželio mėnesio pabaigoje tarp Amerikos ir Prancūzijos prasidės naujos prekybos derybos dėl naujos prekybos sutarties sudarymo.

— Iš Paryžiaus pranešama, kad laikinai iš kalėjimo paleista žinomo Prancūzijos aferisto, Staviskio žmona, kuri irgi buvo įvota į vyro aferas.

— Ispanijoje suimti keturi ekstremistai, kurie kešinosi nužudyti generolą Lopez Uchoa. Ekstremistai generolą norėjo nužudyti už Ispanijos revoliucijonierių persekiojimą praetais metais.

— Vokiečių policija suėmė Austrijos pilietį Roem, kuris gyvena Londonė ir į Vokietiją atvyko su anglų turistais, kaipo turistų ekskursijos vadas. Jis suimtas už tai, kad viešai išreiškęs nepasitenkinimą dabartine nacių tvarka Vokietijoje. Austrijos vyriausybė mano daryti žygį, kad Roem būtų paleistas iš kalėjimo.

A. MAJUS.

(tąsa) 122

Disciplinante, adj. atgailaujantis; s. m. atgailautojas.
Disciplinar, v. drausti; drausminti; adj. drausminis, drausmės.
Discipulo, m. mokinys; moksleivis.
Disco, m. skritulys; diskas.
Discordancia, f. nedarnumas; neharmonija; nesantartvė; nevienybė.
Discordante, adj. nedarnus; neharmoningas.
Discordar, v. netikti; nederėti; neharmonuoti.
Discorde, adj. nevieningas; netinkamas; neproporcingas; nedarnus.
Discordia, f. ginčas; barnis; nesantartvė.
Discorrer, v. išbėgioti, išlakstyti; bėgioti; vaikščioti; pasileisti į kalbą, mintis.
Discreção, f. išmintingumas; akyumas; kuklumas; tylumas; —, kaip norint.
Discrecionario, adj. saivališkas, savo nuožiūra daromas; sentença — a, saivališkas sprendimas.
Discrepar, v. nesutikti; nesutarti; kitos nuomonės laikytis.
Discreto, adj. kuklus; taktiškas; tylus; mintingas; dvasingas.
Discreção, f. — discreção.
Discriminar, v. atskirti; pažinti; pažymėti.
Discursar, v. nuosekliai išdėstyti; atvaizduoti; pasakyti prakalbą.

Discurso, m. prakalba; kalba; pasakaita; pašnekesys; laikotarpis.
Discussão, f. nuomonės reiškimasis; aptarimas; ginčas; svarstymas.
Discutir, v. svarstyti; aptarti; ginčyti.
Diserto, adj. iškalbus; šnekus.
Disfarçado, adj. pervilktas, perrengtas; dėjusis; paslėptas; apsimetęs; pasivertęs ku.
Disfarçar, v. perrengti, pervilti; paslėpti; paversti ku.
Disfarço, m. persirengimas; dėjimas; apsimetimas.
Disforme, adj. neformingas; darkus; milžiniškas.
Disregar, v. suskaldyti; išskirstyti; atskirti, atplėšti.
Disgregativo, adj. skirstomas; skaldomas.
Disjun(c)tivo, adj. skiriamas; skirstomas.
Disjun(c)to, adj. atskiras; atskirtas.
Dislate, m. kvaila šnekta; niekai, plepalas.
Dispar, adj. nelygus.
Disparar, v. iššauti; paleisti (ugnį).
Disparatado, adj. neapgalvotas; nesąmoningas.
Disparatar, v. neapgalvotai, nesąmoningai elgtis, šneketi.
Disparate, m. nesąmonė; kvailystė.
Disparidade, f. nelygybė; nelygumas.
Dispendio, m. išlaida; išiekvoyimas;

mas; nuostolis.
Dispendioso, adj. brangus; nuostolingas; ekvojamas.
Dispensa, f. nurodymas; pamokymas; leidimas; dispensa.
Dispensador, m. dalytojas; davėjas; skirstytojas.
Dispensar, v. dalinti; duoti; skirstyti; — de alg. c., n o ko nors atleisti, atpalaiduoti; — sede alg. c., kuo nors atleikyti.
Dispensario, m. vargėjų ligoninė.
Dispensatório, m. — dispensario; farmaceutų mokyklos praktikos kambarys; farmacijos laboratorija.
Dispensavel, adj. nebūtina; nesvarbus; nereikšmingas.
Dispepsia, f. nevirškinimas, vidurių nemalumas.
Dispersão, f. išblaškymas; išklaidymas.
Dispersar, v. išblaškinti, išsklaidyti; — so, išsklaidyti, išskirstyti.
Disperso, adj. išblaškintas; išklaidytas.
Disponente, adj. turis; tvarkas valdys; s. m. tvarkytojas; disponentas.
Disponibilidade, f. turėjimas; valdymas; tvarkymas.
Dispor, v. tvarkyti; įsakyti; derinti; valdyti; spręsti; — alg. para alg. c., ką nors palenkti, prikalbėti, paruošti prie bet ko; — se alg. c., ruošti, rengtis prie bet ko.
Disposição, f. dispozicija; valia; įsakymas, nurodymas; — para alg. c.; į ką nors linkti, ko nors norėti;

—, dispozicijoje, valioje.
Disposto, adj. linkęs, palinkęs; nusistatęs; nusiteikęs.
Disputa, f. ginčas; barnis; mokslinis ginčas.
Disputador, adj. barningas; vaidingas.
Disputar, v. vaidytis; bartis; ginčytis.
Disputavel, adj. ginčijamas.
Dissaboro, m. išlyktumas; koktumas; apkyrumas.
Dissaborido, adj. išlyktas; koktus; apkyrus.
Dissaboroso, adj. — dissaborido.
Dissacar, v. skrostiti; darinėti, mėšinėti.
Dissociação, f. skrodimas; sekcija (lavono).
Disseminar, v. išskleisti; išplatinti.
Dissensão, f. neskaistumas; neviesa.
Dissentimento, m. nuomonių skirtumas.
Dissentir, v. nesutikti; būti kitos nuomonės.
Dissertação, f. dizertacija; moksliskas išdėstymas, išgvidildinimas.
Dissertar, v. gvildinti; nagrinėti.
Dissidência, f. tikėjimo skilimas.
Dissidente, adj. kreivalikiškumas; e. m. kreivatikis; atskaldinys.
Dissimilar, adj. įvairalytis; — įvairiarūšis; ne anašūs nevienodas.

(b. d.)

LIETUVIS

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske
- 2) José Paulino vaistinė,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėje Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėje S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje riu Praies 12.
- 7) Kirilausko krautuvėje, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoje visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)

Priima: vidurintai, veneros ir nerų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 37 a salos 8 — 9. Tel. 4-0715.

Chamados.

J. FRIZZO IR KO BŪKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamados iš viso pasaulio šalių. Už grausias kainas ir su pilnomis garantijomis.

RUA MAUÁ, 207. Tel. 4-9345. São Paulo.

BERNARDO

Vokietų fotografijų įstaiga. Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (sonas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parceleena arba si-darbu. — Darbas garantuotas. Tran-kia dantis be skausmo už 5\$000. Ati-daryta dieną ir nakti. —

Gerb. Skaitytojams.

Daug kartų raginami, dar kai kurie mūsų skaitytojai nepasirūpi-no atsilyginti už laikraštį. Kaikuri-o iš jų parašė laiškus, prašydami nesustabdyti laikraščio siuntinėjim-ų ir žadėdami atsilyginti. Mes ju pažadams patikėjome ir laikraštį siunčiame. Kiti gi visai nieko neparasė. Pastariesiems laikraščio siuntinėjimą būsime priversti sus-tabdyti.

Dar kartą prašome visų gerb. skaitytojų, kurie dar nėra savo skō-lų išlyginę, pasiskubinti tai padary-ti, nes skolininkai labai apsuokina laikraštį.

Mes tikimės, kad mūsų gerb. skaitytojai neapvils mūsų.

Administracija.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

Šiuoame sulig naujesių madų ir pūcian negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duquo de Caxias 6-A

(prie Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Is. Garlo

Rusų medicinos klasinės mokyk-los su didele 25 q m. praktika ligoni-nėse ir klynkose specialiai, venerinių odes ligų, triperj nauja, š-rj minkšta pagydo laikotarpiu 3-5 savaitių, sifi-lis ukolai 914 ir tt. Vidujinių, maža-kraujystės ir kitų ligų.
Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 14-A, namas N. 9 nuo 9 val. ryto iki 9 v. vakaro.

Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Už apmokamus skelbi-mus Redakcija neatsa-ko.

Moteru Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Būves 51/2 metu asistentu moteru klynikoje Berlyno ir Frankfurt Rentgeno institutas p/M. universitetuose ir vadovaujantiu gydytoju 2° operaciniu Diatermia Ultravio-skyriaus moteru klinikoje ir gimdymo namu «Cecilienhaus» Berlyne letiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapetininga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena. Telefonas 4-7337, saukiamas naktia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v., Sekmadeniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25° de Março)

2 andar, salas 4 o 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068. Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verėta iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Laivakortės | Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų įėjimas į Europą	
Facé	27. 4. 35.
Pionier	5. 5. 35.
Olympier	29. 5. 35.

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Istaigo: darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai ir ispaig: atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadeniais tik ligi 12 val.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

AUKSAS VALSTYBĖS IZDUI.

Į Rio de Janeiro atvežta iš Minas Geraes estado penktos dėžės auksas iš viso 135 kilogramai, kurio vertė siekia virš 2 milijonų mlireisų. Auksas atkabentas į valstybės izdą.

NAUJI KARO MINISTERIJOS RŪMAI

Rio de Janeiro mieste pastatyti nauji didžiuliai Karo Ministerijos rūmai kurių iškilmingas atidarymas įvyks šiandien. Ta proga karo ministeris admiralas Protegenes Guimaraes ruošia didelį bankietą.

IŠRINKTAS SENATO PIRMININKAS.

Iš Rio de Janeiro pranešama, kad gegužės 2 dieną išrinktas Brazilijos Federalinio Senato pirmininku p. Medeiros Netto, kuris gavo 21 balsą prieš 1, kuris buvo suteiktas p. José Americo de Almeida, buvusiam susisiekimo ministeriui.

— S. Paulo, Jardim America rajone vagys užpuolė vienus turtingus namus, iš kurių buvo pagrobę apie 50.000 mlireisų. Vieną vagį policijai pavyko sugauti vietoje. Kiti pabėgo. Policijai jų teko.

— Rio de Janeiro mieste per daromas kariams pamokas iššovė kulkos vaidis, kuris mirtinai nušovė vieną kareivį ir du sužeidė.

AGRIKULTŪROS MINISTERIS S. PAULY.

Neseniai į São Paulo atvyko Brazilijos Agrikultūros ministeris, kuris apvažinėjo žymesnius S. Paulo estado miestus, aplankė keletą didesnių kavos fazendų bei vatos ir cukrašvendrių plantacijų. Ministeriui pagerbti buvo suruoštas didelis bankietas.

RESPUBLIKONU PARTIJOS KONFERENCIJA.

Neseniai S. Paulo įvyko Respublikonų partijos (P. R. P.) konferencija, kurioje buvo padaryta keletas nutarimų, liečiančių vidaus politiką. Prieš 1930 m. revoliuciją respublikonai turėjo savo rankose Brazilijos valstybės vairą. Po revoliucijos ši partija žymiai susilpnėjo. Praeitų metų rinkimus respublikonai taip pat pralaimėjo.

NERAMUMAI SANTA CATHARINA ESTADE.

Prieš keletą dienų Santa Catharina estade buvo kilę neramumų sąryšy su estadalinio seimo susirinkimu. Įvyko keletas incidentų. Tvarkai atstatyti buvo pašauktos federalinės kariuomenės dalys. Kariuomenė saugojo susirinkusio estado atstovus. Paskutinės žinios praneša, kad neramumai jau pasibaigė.

RESPUBLIKOS PREZIDENTO UŽUOJAUTAI JAPONIJAI.

Brazilijos Respublikos Prezidentas p. Getulio Vargas pasiuntė Japonijai užuojautą dėl įvykusio žemės drebėjimo Formoza saloje, kuris padarė milžiniškus nuostolius ir sunaikino daug gyvybių.

PARÁ ESTADE PADĖTIS JEINA Į NORMALES VĖZAS.

Praeitą šią dieną naujai susirinko Pará estado seimas, kuris jau išrinko naują šio estado gubernatorių. Klirvirčiai ir nesuipratimai, kurie buvo kilę ankščiau dėl gubernatoriaus rinkimų dabar jau pasibaigė.

VATOS PARODA.

São Paulo mieste Parque Agua Branca jau senai atidaryta vatos paroda, kurią jau aplankė gana daug žmonių. Parodoje išstytos geriausios vatos rūšys bei jos išdirbiniai. Taip pat visokios vatos apdirbimo mašinos.

BRAZILIJA IR ČAKO KONFLIKTAS.

Čako konfliktą likviduoti ir sutaiškinti Paragvajų su Bolivija rūpinosi ir dar tebesirūpina daugybė valstybių. Tautų Sąjungai ši misija irgi nenusisekė—konflikto likviduoti nepavyko. Dėl Čako karo daug pastangų deda Amerikos Jungtinės Valstybės ir Pietų Amerikos didesnės valstykės, kaip Brazilija, Argentina ir kitos. Paskutiniu laiku Brazilija irgi deda daug pastangų karliaujančias valstybes sutaiškinti. Tuo reikalu daroma daug posėdžių, pasitarimų, suintinėjamose notose, bet karas Čako teritorijoje vis dar tebesitęsia.

NAUJAS S. PAULO VYSKUPAS—SUFRAGANAS.

Praeitą sekmadienį pašventintas naujas S. Paulo vyskupas — sufraganas D. Josė Gaspar Affonseca e Silva. Jis bus S. Paulo Arkivyskupo padeju.

Redakcijos atsakymas.

K. K. u. i. Korespondencija labai pavėluota. Nedėsimė.

L. J. u. r. k. u. n. u. i. «Viltis» žurnalo visiems metiniams prenumeratoriams pasiūsti negalėjome, nes jo gavo me tik tam tikrą egzempliorių skaičių.

P. M. e. r. k. i. u. i. Tamtos sijusts V. Atkočaičio rankraščius gavome. Labai ačiū. Prisiųskite visus, kiek tik jų bus. Pašto išlaidas atlyginsime.

J. R. o. z. i. m. a. v. i. č. i. u. i. ir V. M. a. m. o. n. u. i. Pingus gavome. Labai ačiū. Laikraštį sluntinėsimė.

B. R. - l. i. u. i. ir St. N. - s. UZ linkėjimus nuoširdžiai dėkojame. Laikraštį sluntinėsimė «Vilties» prenumeratos kaina metams 89000. Eina kas mėnuo.

IŠ SÃO PAULO SPORTO.

Gegužės 1 d. São Paulo «Lyga Atletica Paulista» surengė tradicinį gatvės bėgimą «1 Circuito do Jardim America», kuriame dalyvavo virš 150 bėgikų, tame skaičiuje ir «Lithuanijos» bėgikai. V. Jurgutis, V. Pakalnis, V. Banaitis, S. Fizeris, A. Zaborskis ir P. Mockus.

Bėgimas buvo labai sunkus, nes teko bėgti dideli kelią prieš kalną. Dis tancija 6.800 mtr. Iš lithuaniečių geriausiais bėgo V. Jurgutis, atbėgęs 51 ju, V. Banaitis — 53 ju. Kiti taipat nedaug atsiliko, «Lithuania» paėmė ketvirtą vietą iš visų klubų, kurie neįetna į Lygą. Tikimės, kad ateinančiuose bėgimuose lithuaniečiai dar geriau pasirodys.

P. J.

Pranešimai

KLEBONAS LANKYS LIETUVIUS FAZENDOSE.

Klebonas kun. Sugintas, gegužės 9 dieną išvyksta lankyti lietuvių gyvenančių fazendose. Gegužės 10 d. vakare bus Frigorifico; 13 d. vakare —

Refinadora Paulista ir 15 dieną—Jundahy. Gegužės 18 dieną grįž į S. Paulo.

Gegužės mėn. 5 d. t. y. sekmadienį Villos Bellos mokykloje Liet. Mot. D-ja Brazilijoje kartu su D. L. K. Vytauto mokykla iškilmingai minės Motinos dieną. Ta proga p. Lietuvos Konsulas Dr. P. Mačiulis skaitys paskaitą.

Prašome villabeliečius ir aplinkinius kuoskaitlingiausiai dalyvauti. Pradžia 2 val. popietų.

Tą pat dieną po iškilmių įvyks Liet. Mot. D-jos olinis posėdis, kuriame bus svarstoma keletas D-jai svarbių klausimų.

Mokyklos vedėja.

LIET. S.GOS BRAZILIJOS POSĖDIS

Šaukiamas gegužės 4 d. 4 val. p. p., Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92.

Pirmininkas.

Praešama, kad š. m. gegužės mėn. 4 d. (šeštadienį) 8 val. v. įvyksta «Dr Vinco Kudirkos» v. lietuvių mokyklos Tėvų Komiteto susirinkimas. Bus svarstomi svarbūs dalykai, todėl visų mokyklos vaikų tėvų dalyvavimas būtinas.

T-ų Komitetas.

Motinos dienos minėjimas Dr. Jo no Basanavičiaus vardu lietuvių pradžios mokykloje įvyks š. m. gegužės mėn. 5 d. sekmadienį 3 val. p. p.

Pamiaiėjimo programa: mok. L. Gaigolo paskaita «Moteris visuomenėje ir šeimoje», mokinių choras ir tai die nai pritaikyta deklamacijos. Kukulę programą pajavairint pasizadėjo žinomas solistas gerb. p. Teleforas Mazeika.

Į paminėjimą įėjimas visiems laisvas.

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Coutinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Zungailą Vinčą — iš Šiaulių miesto.
2. Vilnonį Antaną iš Anykiškių m.
3. Vilnonytę — Grebnickienę Oną, iš Anykiškių miestelio.
4. Svarcą Karolį ir Svarcienę Elena, kilusius iš Šančių — Kaunas.
5. Pašventicką Juozą.
6. Sadauską Antaną,
7. Jankauską Stasį.
8. Braziliauską Jurgį
9. Žukauskaitę Bronę.

Visi piliečiai, kurie žino paieško mųjų asmenų gyvenamąsias vietas, topraneša jų adresus Konsulatui.

«LIETUVIS» — GYVENIMO VEIDRODIS.

Jeil norite sekmadieniais linksmai ir gražiai laiką praleisti, tai atsilankykite į «Vilties» S-gos Bom Retiro skyriaus rengiamus

VAKARUS

Šių metų gegužės 5, 12, 19 ir 26 d. L. Namų salėje, rua Bandeirantes, 92. Kiekvieną sekmadienį vakaras su trumpa, bet gražia programa. Gegužės 5 d. bus vaidinama komedija «Užburtas Suolis». Kitais sekmadieniais — įdomūs dialogai.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laišškai:

S. Asadauskui, M. Bambelaitei, R. Barčiui, J. Balčūnui, J. Kalinai, P. Kiaušai, J. Sakalauskui, S. Sobliui, J. Šablevičiui, J. Skrebuli, J. Sidarevičiui, P. Saladžiui, A. Sungailai, A. Srenckaitai, V. Stankevičiui, A. Trinkūnaiti, P. Urbonui, A. Unčikui, J. Veličkai.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturinti tieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

Skaityk ir Platink

„LIETUVI“

Moterišku rūbų siuvėja.

Siuva visokius moteriškus rūbus sulig naujaisiu madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Bacevičienė.

Rua Campineiros Nr. 62 (Móoca).

AR TAMSTA JAU UZSISAKEI LIETUVIU JANIMO ŽURNALĄ

„VILTIS“?

Jeil dar ne, tai pasiskubink, nes pirmojo numerio nedaug liko. Vėliau negausite.

Prenumeratą metams tik 89000, pusmečiui — 59000. Atskiras numeris 19000.

Adresas: «VILTIS» Caixa postal 1764 São Paulo.

DR. F. REISZELD

Vidaus ligų specialistas. Inkstų ligos. Patrūkimas. Plaučių ir širdies ligos. Avenida São João, 327 1-o and. Nuo 12 iki 17 val. S. Paulo.